

A negyedik

VISSZHANG - LII. évfolyam 35. szám, 2008. augusztus 29.

A 68. augusztusi évfordulós megemlékezésekhez egy bölcsészkar intermezzót szeretnék hozzáfűzni.

Augusztus utolsó napjai egyikén az ELTE BTK összkutatói taggyűlést hívott össze Tájékoztatás és állásfoglalás címmel, természetesen a csehszlovákiai bevonulás kapcsán. Az a hír járta, hogy a bölcsészkar oktatói köszönőtáviratot kívánnak küldeni az MSZMP vezetőségének, hogy sikeresen megakadályozta az ellenforradalmi veszély kibontakozását a szomszédban. A filozófia tanszék három fiatal oktatója - Hamburger Mihály tanársegéd, Nyíri Kristóf és Ludassy Mária gyakornok -összejöttek Földes László, a népszerű politikai gazdaságtan oktató lakásán, megbeszélendő, hogy miképp lehetne megakadályozni a szégyenteljes táviratküldést. Elhatároztuk, hogy az intervenciót elítélő hozzászólásunkat rögtön az elején elmondjuk, nehogy a vitát le tudják zárni az ellenvélemény(ek) elhangzása előtt. Földes javaslatára Hamburger kezdi, mivel "ő tud pártszerűen beszélni". Tudott is. "Pártunk politikája ebben a kérdésben hibás volt", mondotta higgadt hangon, és a hatalmas előadóteremben néma csend honolt. Utána én következtem (azt hiszem, kevésbé higgadtan), és hatalmas hangzavart kiváltva elemeztem a tájékoztató "az ellenforradalmi veszély lehetősége kibontakozásának elhárítása" többszörös birtokos szerkezetét. Nyíri Kristóf zárta a sort, aki feltehetően igazi meglepetést okozott az egyetemi vezetőségének, mivel ő a mi "revizionista" évfolyamunk (Erdélyi Ágnes, Kis János, Ludassy Mária, Solt Ottília, Zsille Zoltán), illetve a Haraszi Miklós-féle "maoista" évfolyam között Papp Zsolttal a nem hőzöngők évfolyamához tartozott. Távirat nem került elküldésre, de valamennyiünket eltávolítottak az egyetemről: az én gyakornoki szerződésemet már szeptember 1-jétől felbontották, nemsokára Hamburgert is kirúgták tanársegédi állásából, és Nyíri is csak a Világosság szerkesztőségében tett kitérő után került vissza az egyetemre. Ám még nem jött el az egzisztenciális ellehetetlenítések 1973-as esztendeje: Hamburger nemsokára a Szakszervezeti Kutatóba került, én pedig a Filozófiai Intézetbe, azon belül is a "Márkus-szobába", ahol a korčulai nyilatkozatot aláíró filozófusok között öt évig igazi posztgraduális képzést kaptam.

De nem is a többé-kevésbé számon tartott három filozófus-tiltakozó miatt írom meg e pont negyvenéves történetet, hanem a negyedik hozzászóló miatt. Vártuk a negyediket, Földes csatlakozását, ami elmaradt. Helyette a nagyterem utolsó sorából állt fel egy fiú (nem láttam jól az arcát), és csatlakozott a bevonulást elítélők hármához. Kérem, ha olvassa e sorokat, írja meg, mi történt vele a villámgyors egyetemi represszió után, mert a kevés tényleges tiltakozó tablójáról hiányzik az ő képe.

Ludassy Mária